

Referendumkamer Leiden

Secretariaat: Breestraat 70, 2312 CS Leiden, telefoon 071 - 5165510

Aan:

- de heer Posthuma, fractievoorzitter GroenLinks
- het samenwerkingsverband 'Geen Trein door de Stad'

(afschrift aan de Raad van de gemeente Leiden)

Leiden, 1 maart 2007

Onderwerp: klacht over affiches van het samenwerkingsverband 'Geen Trein door de Stad'

In een brief van 21 februari heeft de heer Posthuma, fractievoorzitter van GroenLinks, gevraagd om een uitspraak over de vraag of affiches die verspreid zijn door het samenwerkingsverband 'Geen Trein door de Stad' misleidend zijn. De affiches hebben een deel van de Breestraat als achtergrond. Op de voorgrond is een railvoertuig afgebeeld op spoorrails met dwarsliggers en grind. Verder zijn op de hoek van een zijsteeg spoorbomen te zien. Op de affiches staat de tekst "*Stem nee! tegen dit tracé*" en "*Stem 7 maart tegen de RGL door de Leidse binnenstad!*"

De heer Posthuma heeft deze klacht in onze vergadering op 28 februari mondeling toegelicht. Namens 'Geen Trein door de Stad', een samenwerkingsverband van Fietzersbond, ROVER en Stoom, waren de heer Van Oosten en mevrouw Toussaint aanwezig.

De heer Posthuma noemde in zijn mondelinge toelichting als de organisaties tegen wie zijn klacht gericht is naast het samenwerkingsverband ook de ChristenUnie en de SP, omdat zij vergelijkbare afbeeldingen verspreiden en de RGL eveneens als 'trein' aanduiden. Omdat de klachtbrief alleen betrekking had op de genoemde affiches, en de ChristenUnie en de SP daarom niet waren uitgenodigd voor onze vergadering, beperken wij ons hier tot de campagne-uitingen van 'Geen Trein door de Stad'.

De heer Posthuma noemde als belangrijke bezwaren tegen deze campagne-uitingen:

- De genoemde afbeelding geeft een volstrekt verkeerd beeld van de RGL: er is een NS-trein afgebeeld, gemonteerd in de Breestraat, met een spoorwegovergang, bielzen en kiezels.
- In de eveneens door het samenwerkingsverband verspreide folders staat dat de RGL 50 km/u rijdt op de Lammenschansweg. Verzuimd wordt te vermelden dat de snelheid in de Breestraat 15 tot 30 km/u is.
- Er is geen sprake van treinstellen: het gaat bij de RGL om light rail. Er zijn grote verschillen tussen treinen en light rail-voertuigen, onder andere wat de afmetingen en de boogstralen betreft. Met de leuze 'Geen Trein door de Stad' wordt bij de bevolking ten onrechte de indruk gewekt dat er een trein door de binnenstad komt.

De heer Posthuma voegde daaraan toe dat voor de PvdA en GroenLinks dit referendum inhoudelijk en politiek zeer belangrijk is. Wanneer het referendum wordt beïnvloed door een valse voorstelling van zaken en het bewust geven van onjuiste informatie, kan aan de uitslag niet de betekenis worden gegeven waarvoor het referendum was bedoeld. Hij verzocht de Referendumkamer de betrokkenen te verzoeken de gewraakte campagne-uitingen direct uit de rolatie te halen en hun websites hieraan aan te passen.

De heer Van Oosten en mevrouw Toussaint stelden hier tegenover:

- Het op de affiches afgebeelde voertuig is geen NS-trein, maar een light rail-voertuig. Het is overgenomen uit een informatiekant uit 2003 van het projectbureau RGL.
- In een publicatie van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) wordt aangegeven dat light rail-voertuigen kenmerken hebben van zowel treinen als trams.

- Als het aanduiden van de RGL als trein misleidend zou zijn, is de aanduiding als tram eveneens misleidend. Het samenwerkingsverband heeft van veel Leidenaren gehoord dat bij hen de indruk is gewekt dat het de bedoeling is om de Blauwe Tram in een nieuwe gedaante terug te laten komen. Die was echter maar 26 meter lang, terwijl het bij de RGL 75 meter wordt. De RGL wordt ook duidelijk breder.
- Voor- en tegenstanders moeten hun eigen campagne kunnen voeren. 'Geen Trein door de Stad' heeft bijvoorbeeld ook geen bezwaar gemaakt tegen de spandoeken over de Breestraat die ten onrechte suggereren dat die straat met de RGL veiliger wordt.

Naar aanleiding van de klacht en het besprokene stellen wij voorop, evenals wij dat hebben gedaan bij een eerdere klacht, dat van degenen die campagne voeren in het kader van een referendum niet mag worden verlangd dat hun campagne-uitingen in alle opzichten objectief en tot in detail genuanceerd zijn. Situaties kunnen op verschillende manieren worden gewaardeerd en verwachtingen kunnen verschillen. De ene partij kan de nadruk leggen op het ene aspect, de andere partij op het andere. Een zekere mate van overdrijving in de campagnes is daarenboven normaal en aanvaardbaar.

Het hoofdbezwaar van de heer Posthuma is gelegen in de aanduiding van de RGL als 'trein'. De Referendumkamer is van mening dat waar de een bij de geplande maar nog niet gebouwde RGL-voertuigen de nadruk legt op de overeenkomsten met trams, de ander de overeenkomsten met treinen kan benadrukken. 'Geen Trein door de Stad' heeft duidelijk dit laatste gedaan, in het bijzonder uitgaande van de afmetingen van de RGL-voertuigen.

Voor de gemiddelde kiezer is naar de mening van de Referendumkamer voldoende duidelijk dat de gewraakte affiches een ludiek karakter hebben en niet bedoeld zijn als een exacte weergave van de RGL-voertuigen en de toekomstige situatie op de Breestraat. Aan dat ludieke karakter wordt sterk bijgedragen door de afgebeelde spoorwegovergang op de hoek van de Vrouwensteeg. Door de duidelijke overdrijving op het affiche kunnen er naar de mening van de Referendumkamer geen misverstanden ontstaan over het karakter ervan.

De conclusie van de Referendumkamer is dat er geen reden is om het samenwerkingsverband 'Geen Trein door de Stad' te verzoeken om te stoppen met de door de heer Posthuma genoemde campagne-uitingen.

Hoogachtend,
De Referendumkamer van de gemeente Leiden,

mw. E.H.T. van der Vlist, secretaris

L. Beijen, voorzitter